Military Caring Sciences
Volume 10, Issue 3, Autumn 2023
10.22034/10.3.209
(Serial Number: 37)
OPEN ACCESS
Policy Summary

Familiarization Tour, a Strategy to Enhance the Skills of Military Nursing Students in CBRN Warfare

*Azarmi. S[1]
Salehi. A[2]

1-Ph.D. Health in Disasters and Emergencies, Assistant Professor, Military Nursing Department, School of Nursing, Aja University of Medical Sciences, Tehran, Iran, Email: azarmi1363@yahoo.com

2 - Modern War Expert , College of Defense of the Modern War, Nazaja Hejrati Education, Health, Relief and Treatment Center,Tehran, Iran

Abstract

Huge developments in the field of science and technology have led to changes in military science and technology, increasing the possibility of unconventional wars. Historically, military nurses have been essential during wars and other disasters. It is important to increase the awareness of military nurses on the front line of facing and dealing with such events, and first of all, the training of military nursing students. Effectiveness in enhancing nurses' capabilities during crises involves selecting suitable educational methods. Aja University of Medical Sciences utilizes familiarization tours as a new educational approach to enhance students' empowerment in chemical, biological, radiological, and nuclear (CBRN) warfare. This method has shown positive results Show desired results improve learning and strengthen theoretical Knowledge.

Azarmi S, Salehi A. Familiarization Tour, a Strategy to Enhance the Skills of Military Nursing Students in CBRN Warfare. Military Caring Sciences. 2023; 10 (3).209-214.
Submission: 06/02/2024 Accepted: 19/02/2024 Revised: 15/02/2024 Published: 02/10/2023

©The Author(s)

Publisher: Aja University of Medical Sciences

تور آشناسازی، راهکاری جهت ارتقای توانمندی دانشجویان پرستاری نظامی در حوزه جنگ‌های نوین (CBRN)

*سمیه آزرمی[1]، احمد صالحی نیا[2]

چکیده

تحولات عظیم در زمینه علم و تکنولوژی، موجب تحول در علوم و فنون نظامی گشته و این پیشرفت‌ها، احتمال رخداد جنگ‌های نوین و نامتعارف را افزایش می‌دهد. حضور پرستاران نظامی در طول جنگ‌ها و سایر بلایا ضروری است. افزایش توانمندی پرستاران ارتش که در صف مقدم مواجهه و مقابله با چنین رویدادهایی هستند و در درجه نخست آموزش دانشجویان پرستاری نظامی از اهمیت بسزایی برخوردار است. یادگیری و اثر بخشی بهتر در زمینه افزایش دانش پرستاران در شرایط بحران، مستلزم انتخاب شیوه‌های مناسب آموزش است. تور آشناسازی یکی از روش‌های نوین آموزش است که دانشگاه علوم پزشکی آجا در راستای دستیابی به سیاست ارتقای توانمندی دانشجویان در حوزه جنگ‌های نوین (شیمیایی، میکروبی، پرتوی و هسته‌ای) از آن بهره می‌گیرد و بر اساس نظرسنجی شفاهی از طریق مصاحبه با اساتید و دانشجویان تحت آموزش، استفاده از این روش نتایج مطلوبی در جهت بهبود یادگیری و تقویت دانش نظری را در پی داشته است.

مجله علوم مراقبتی نظامی سال دهم ■ شماره۳ ■ پاییز ۱۴۰۲ ■ شماره مسلسل۳۷ ■ صفحات ۲۱۴-۲۰۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۷
تاریخ ویرایش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۷/۱۰

مقدمه

ایران کشوری در حال توسعه، مستعد حوادث و بلایای گوناگون طبیعی و انسان ساخت و یکی از آسیب پذیرترین کشورها در جهان است (۱). تحولات عظیم در زمینه علم و تکنولوژی، موجب تحول در علوم و فنون نظامی گشته و این پیشرفت‌ها، احتمال رخداد جنگ‌های نوین و نامتعارف را افزایش می‌دهد. بررسی تاریخ جنگ‌های بشر به ویژه جنگ‌هایی که در سال‌های اخیر در نقاط مختلف جهان رخ داده است، حاکی از آن است که بسیاری از کشورها به ویژه کشورهای توسعه یافته به صورت پنهان و آشکار به سلاح‌های شیمیایی، میکروبی و هسته‌ای دسترسی دارند (۲) و میزان آگاهی استفاده از عوامل شیمیایی، میکروبی، هسته‌ای و پرتوی (Chemical, Biological, Radiological and Nuclear) (CBRN) بیشتر شده است. همچنین اطلاعات مربوط به این عوامل که می‌تواند کاربرد نظامی یا تروریستی داشته باشد، بدون نظارت ایمن، در شبکه‌های مجازی در دسترس همگان می‌باشد (۱). در بیان اهمیت و ضرورت پرداختن به موضوع سلاح‌های کشتارجمعی و ارتقای دانش، مهارت و به طور کلی آمادگی کارکنان بهداشت و درمان در این حوزه، به نظر می‌رسد ذکر این نکته کفایت کند که بررسی سازمان ملل در ماه مارس ۱۹۸۴، استفاده‌ی وسیع از سلاح‌های شیمیایی توسط نیروهای عراقی در جنگ عراق علیه ایران را تائید نمود. در ابتدا، عوامل شیمیایی استفاده شده توسط عراق، عمدتاً سولفور موستارد (گاز خردل) (Sulfur Mustard (Mustard Gas) و تابون (Tabun) (اولین استفاده جنگی تائید شده از عامل اعصاب) بود. طبق گزارش اعلام

۱ - دکترای تخصصی سلامت در بلایا و فوریت‌ها، استادیار، گروه پرستاری نظامی، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی آجا، تهران، ایران (*نویسنده مسئول)، آدرس الکترونیک: azarmi1363@yahoo.com

۲ - کارشناس جنگ نوین، دانشکده پدافند جنگ نوین، مرکز آموزش، بهداشت، امداد و درمان شهید دکتر هجرتی نزاجا، تهران، ایران

شـــده توسط سازمان ملل متحد، در طول جنگ عراق علیه ایران، بیـــش از ۱۸۰۰ تـــن ســـولفور موســـتارد، بیـــش از ۱۴۰ تـــن تابـــون و توسـط سـازمان ملـل متحـد، در طـول جنـگ عـراق علیـــه ایـران بیـــش از ۶۰۰ تـــن ســـارین اســـتفاده شـــد (۳) کـــه هنوز هم عـــوارض دیررس آن در بین مصدومان شـــیمیایی مشاهده می‌شود (۲). ســـازمان بهداشت جهانی، آمادگی (دانش، نگرش) و پرســـنل آموزش دیده را از عوامل مؤثر بر کاهش میزان صدمات ناشی از بلایا و مخاطرات بر می‌شمارد (۴).

آموزش فرایندی پیچیده اســـت. مأموریت اصلی دانشـــگاه‌های علوم پزشـــکی، تربیت افراد توانمند و شایســـته است که دانش، نگـــرش و مهارت‌های لازم برای حفظ و ارتقای ســـلامت آحاد جامعه را داشته باشـــند (۵). نتایج پژوهشـــی حاکی از آن بود که افراد برای انجام وظایفشـــان در شـــرایط بحران آموزش کافی ندیده‌اند و در نتیجه از دانش کافی در این زمینه برخوردار نیستند (۶). افزایش آگاهی و مهارت مناسب پرستاران ارتش که در صف مقدم مواجهه و مقابله بـــا چنـــین رویـــدادهایی هســـتند و در درجه نخست آموزش دانشجویان پرستاری نظامی ضـــروری است (۷). در همین راستا یادگیری و اثر بخشـــی بهتر دانش و نگرش پرستاران در شرایط بحران، مســـتلزم انتخاب شیوه‌های مناسب آموزش اســـت. یکی از شیوه‌های مناســـب آموزش، تور آشنا ســـازی است که در سال‌های اخیر در تحقیقات متعددی به کار گرفته شده است. در تور آشناسازی که به صورت گردش افراد در یک محدوده مکانی مشـــخص به همراه یک فرد صلاحیت دار (مربی) به منظور آموزش انجام می‌شود می‌توان میزان اطلاعات، قدرت شـــناختی و گفتاری، تجارب و دانش افراد را افزایش داد تا میزان آگاهی آنان در مورد اتفاقات، پدیده‌ها و رخدادهای محیط نیز ارتقاء یابد (۸).

با توجـــه موقعیت اســـتراتژیک ایران و احتمـــال فزاینده رخداد حملات تروریســـتی کشتار جمعی با استفاده از عوامل شیمیایی، میکروبی، پرتوی و هسته‌ای بر علیه کشور و ضرورت ارتقای دانش دانشـــجویان پرســـتاری نظامی جهت بهبود آمادگی ارائه خدمت در حوادث و جنگ‌های آینده، دانشـــکده پرستاری دانشگاه علوم پزشـــکی آجا بر آن بوده و هســـت که از روش‌های نوین آموزشی جهت دســـتیابی به اهداف عالی مذکور جهت آموزش دانشجویان پرســـتاری نظامی اســـتفاده نماید. در همین راســـتا در هر ترم تحصیلی برای دانشجویان پرستاری نظامی، تورهای آشناسازی و بازدید از مراکز و مؤسســـات مرتبط با حوزه جنگ و بحران برگزار می‌گردد.

مواد و روش‌ها

این خلاصه سیاســـتی حاصل یک تحقیق میدانی و توصیف آن در سال ۱۴۰۲بود که در آن محقق، به تحقیق درباره موضوعی خاص در یک محیط خاص و توصیف آن به صورت کیفی پرداخته است. محقق هیچگونه دستکاری در محیط انجام نمی‌دهد، بلکه در جریان طبیعی رویدادها تا آنجا که می‌تواند اطلاعات را جمع آوری می‌کند. در این تحقیق میدانی، مشـــاهده و توصیف، عنصر اصلی را تشکیل می‌دهد. تحقیق میدانی بیشتر شبیه مجموعه‌ای از فعالیت‌هاست که ممکن است از هر تکنیکی برای دست‌یابی به دانش مورد نظر و فرایندهای اندیشیدن درباره اطلاعات استفاده نماید.

یافته ها

آخرین تور آشناســـازی که تا زمان نگارش این خلاصه سیاستی جهت آموزش دانشـــجویان کارشناســـی ارشد پرســـتاری نظامی برگزار گردید، بازدید از دانشـــکده جنگ نوین (دانشـــکده ش. م. ه) وابســـته به مرکز آموزش و پشـــتیبانی نیروی زمینی ارتش ج. ا. ا بود. ایـــن بازدید در تاریخ ۲۷ آذرماه ۱۴۰۲ با حضور ۴ نفر از دانشـــجویان کارشناسی ارشد پرستاری نظامی و یک نفر استادیار عضو گروه پرستاری نظامی برگزار شد. مدت زمان تور آشناسازی ۵-۴ ســـاعت به طول انجامید. در ابتدا دانشجویان به همراه استاد مربوطه در دفتر مسئول مرکز حاضر شدند و صحبت‌های مقدماتی در خصوص تاریخچه اســـتفاده از سلاح‌های کشتارجمعی، رخداد حوادث اخیر شیمیایی، میکروبی و هسته‌ای در کشور و استفاده از این ســـلاح‌ها توسط برخی کشورها بر علیه کشورهای مورد هدف در ســـایر نقاط جهان در طی جنگ‌هـــای اخیر و ضرورت افزایش آگاهی دانشجویان نظامی در این حوزه‌ها ارائه گردید.

دانشـــکده جنگ نوین از فضای فیزیکی وسیعی برخوردار است و از ساختمان‌های مختلف و مجزا از هم تشکیل شده که به صورت تخصصی به فعالیت‌های مربوط به هر یک از حوزه‌های شیمیایی، میکروبی، پرتوی و هسته‌ای می‌پردازد. دانشجویان پس از دریافت اطلاعات اولیه جهت آموزش و دریافت اطلاعات تخصصی مربوط

به تجهیزات حفاظت فردی (لباس، ماسک و دستکش)، کیت کمک‌های اولیه خودامدادی و دگرامدادی و داروهای آنتی دوت اختصاصی عوامل مختلف شیمیایی (تصویر ۱)، کتب چاپی و بروشورها و پمفلت‌های حاوی اطلاعات تخصصی، انواع دوزیمترها و سایر تجهیزات آزمایشگاهی تشخیصی به تفکیک عوامل بیولوژیک و شیمیایی به ترتیب از قسمت‌های مختلف بازدید کردند. لازم به ذکر است که در هر قسمت افراد متخصص در آن حوزه حضور داشتند و آموزش‌های لازم را به صورت مبسوط و جامع به دانشجویان ارائه می‌کردند. حسب مورد از سایر روش‌های آموزشی مانند نمایش (طریقه استفاده از ماسک) ، فرایند آلودگی‌زدایی مصدومین (حمام آلودگی زدایی ثابت) (تصویر ۲) و سیار (تصویر ۳)، نحوه تزریق و استفاده از آنتی دوت ها، شبیه سازی (استفاده از اتاق گاز) (تصویر ۴) و تمرین سرعت عمل و نحوه صحیح ماسک گذاری در آلودگی با گاز اشک آور) و پرسش و پاسخ هم جهت آموزش‌های تکمیلی دانشجویان استفاده گردید.

تصویر ۱- کیت‌های خودامدادی و آنتی دوت عوامل شیمیایی

تصویر ۲- الگوریتم فرایند آلودگی زدایی با حمام ثابت

تصویر ۳- حمام آلودگی زدایی سیار

تصویر ۴- اتاق گاز سیار

بر اساس نظرسنجی شفاهی که در ترم‌های مختلف تحصیلی از طریق مصاحبه با دانشجویان تحت آموزش به روش تور آشناسازی به عمل آمد، دانشجویان اظهار رضایت زیاد داشتند و معتقد بودند که یادگیری با این روش جهت تحکیم دانسته‌های نظری آن‌ها بسیار مفید است. همچنین مشاهدات اساتید حاضر در تورهای آشناسازی حاکی از حضور فعال و با انگیزه دانشجویان جهت کسب دانش و مهارت بود.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به افزایش روز افزون حوادث غیرمترقبه، جایگاه و اهمیت پرستاری نظامی و بحران بیش از پیش مهم و ضروری به نظر می‌رسد (۹). از نظر تاریخی، حضور پرستاران نظامی در طول جنگ‌ها و بلایا ضروری بوده است (۱۰). پرستاران شاغل در

محیط‌های نظامی به سطوح بالاتر و متنوع‌تری از مهارت‌های مراقبتی و نظامی برای انجام وظایف خود نیازمند هستند (۱۱). جنگ‌های نوین و اولویت‌های مأموریتی رقابتی آن از جمله نبردهای نامتقارن، الزامات زیادی را بر ضرورت آموزش سازمان‌یافته پزشکی و پرستاری نظامی ایجاد می‌کند (۱۲). تربیت پرستار نظامی یکی از مهم‌ترین اولویت‌های آموزش عالی در عرصه‌ی بین‌المللی است. افزایش آگاهی و مهارت مناسب پرستاران ارتش در صف مقدم مواجهه و مقابله با چنین رویدادهایی ضروری است (۱۳، ۱۴).

با توجه به اهمیت سیاست ارتقای فرایند آموزش پرستاران و دانشجویان پرستاری نظامی به ویژه در حوزه‌های تخصصی جنگ و بحران در دانشگاه‌های علوم پزشکی نظامی و نقش قابل توجه مدیران ارشد در سیاست‌گذاری و اتخاذ تصمیمات در راستای دستیابی به هدف عالی ذکر شده، در این خلاصه سیاستی سعی شد به ضرورت توجه به جنگ‌های نوین و حوادث شیمیایی، میکروبی، پرتوی و هسته‌ای، اهمیت ارتقای دانش و مهارت دانشجویان پرستاری نظامی و اقداماتی که در دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا در این راستا انجام شده است، پرداخته شود.

در پایان ضمن تشکر از مساعدت‌های مسئولین و مدیران ارشد دانشگاه علوم پزشکی آجا و دانشکده پرستاری آجا و همچنین تقدیر از مسئولین محترم دانشکده پدافند جنگ نوین پیشنهاد می‌گردد با توجه به اهمیت و لزوم مشاهدات و آموزش‌های میدانی به منظور ارتقاء توانمندی دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری نظامی، برنامه‌ریزی و هماهنگی‌های لازم جهت حضور و مشارکت دانشجویان فوق الذکر در مراکز و مأموریت‌های مشابه در آینده به عمل آید.

تضاد منافع

بدین وسیله نویسندگان تصریح می‌نمایند که هیچ گونه تضاد منافعی در رابطه با مطالعه حاضر ندارد.

References

1. Yarmohammadian MH, Nasr-Isfahani M, Anbari E. Assessment of preparedness and response of teaching hospitals of Isfahan, Iran, to chemical, biological, radiological, and nuclear incidents. Health Information Management. 2016; 12(6): 777-84. (Persian)
2. 2. Zareiyan A, Sharififar S, Ebadi M. Methods of acquiring insight, knowledge, and skills of self-protection in incidents and chemical warfare for the new students of army school of nursing. Quarterly Scientific Journal of Rescue and Relief. 2016; 7(4): 73-81. (Persian) URL: http://jorar.ir/article-1-246-en.html
3. 3. Azarmi S, Baniyaghoobi F, Alazmani F, Afshar M, Ehsani F. Management of relief and treatment of chemical casualties during the holy defense era (Iran-Iraq war): A scoping review study. Nurse and Physician Within War. 2023; 10(37): 74-81. (Persian) DOI: 10.29252/npwjm.10.37.74
4. 4. Arab M, Hoseini M, Panahi M, Khalili Z. Occupational nursing hazards in the emergency department in training hospitals affiliated to Tehran University of Medical Sciences. 2015. (Persian) URL: http://jhosp.tums.ac.ir/browse.php?a_id=5432&sid=1&slc_lang=en
5. 5. Gholipour A, Sanjari SS, Bod M, Kozekanan SF. Organizational bullying and women stress in workplace. International Journal of Business and Management. 2011; 6(6): 234. (Persian) DOI: 10.5539/ijbm.v6n6p234
6. 6. Keleher H, Parker R, Abdulwadud O, Francis K. Systematic review of the effectiveness of primary care nursing. International Journal of Nursing Practice. 2009; 15 (1): 16-24. DOI: 10.1111/j.1440-172X.2008.01726.x
7. 7. Abdolmajid CA. Prevention and treatment of complications of chemical warfare. Tehran. Golban publisher; 2010.
8. 8. Zangooei Sevom E, Ebadi M, Pishgooie SAH. Comparison of the effect of hospital hazard training by familiarization tour and workshop method on the knowledge and attitude of nurses of selected Aja hospital. Military Caring Sciences Journal. 2023; 9(4): 332-43. (Persian) URL: http://mcs.ajaums.ac.ir/article-1-463-en.html
9. 9. Lotfian L, Habibi F, Khoshnevis MA, Salaree MM, Zivari S. Military nurses' professional competencies in disasters and emergency: Systematic review. Journal of Military Medicine. 2020; 22(5): 466-75. (Persian) DOI: 10.30491/JMM.22.5.466
10. 10. Lundberg K, Kjellström S, Sandman L. Dual loyalties: Everyday ethical problems of registered nurses and physicians in combat zones. Nursing Ethics. 2019; 26(2): 480-95. DOI: 10.1177/0969733017718394
11. 11. Ma H, Chihava TN, Fu J, Zhang S, Lei L, Tan J, et al. Competencies of military nurse managers: A scoping review and unifying framework. Journal of Nursing Management. 2020; 28 (6):1166-76. DOI: 10.1111/jonm.13068
12. 12. Andersson S-O, Lundberg L, Jonsson A, Tingström P, Dahlgren MA. Doctors' and nurses' perceptions of military pre-hospital emergency care–When training becomes reality. International Emergency Nursing. 2017; 32: 70-7. DOI: 10.1016/j.ienj.2017.01.001
13. 13. Gooshi DM, Mahmoudi H. Clarifying the concept of the readiness of the military nurse at the War: Analyzing the Concept with the Rogers Approach. 2021. (Persian) DOI:

Journal of Military Medicine. 2022; 22(11): 1099-109. (Persian) DOI: 10.30491/JMM.22.11.1099

10.30491/JMM.23.4.320

14.14. Gholami H, Vafadar Z. Comparative study of the educational program of military nursing in Iran, USA, India.